

SC 2015-21490 / 11.02.2015

MUNICIPIULUI TIMIȘOARA
DIRECTIA URBANISM

B-dul C.D.Loga nr. 1, 300030 Timișoara, tel/fax +40 256 408460,
e-mail: ciprian.cadariu@primariatm.ro, internet:
www.primariatm.ro

DOMNULUI KLAUS WERNER IOHANNIS

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI

Excelență,

După cum știți, Timișoara are șansa de a se mândri cu una dintre cele mai extinse și bogate zone de clădiri protejate din România. Orașul nostru, alături de Sibiu, Cluj-Napoca, Oradea, Arad, Brașov și multe altele, a avut norocul de a moșteni un patrimoniu cultural valoros, care conferă identitate orașelor noastre și nouă, locuitorilor acestora.

Din păcate, evoluția istorică a ultimelor decenii, când proprietari de drept au fost înlocuiți cu chiriași vremelnici, cu procese interminabile de restituire și recâștigare a proprietăților pierdute și cu legislație confuză, au condus toate, la degradări ale acestui patrimoniu excepțional și în unele cazuri, chiar la pierderea unor imobile valoroase.

După modelul Sibiu, administrația locală din Timișoara a devenit parte a programelor susținute de Guvernul Germaniei, întâi prin GTZ, apoi prin KfW, și pe componenta aceasta a reabilitării și conservării cartierelor istorice. Din păcate, eforturile depuse în ultimii 10 ani de a schimba mentalitatea și de a crea și corecta legislație cu scopul de a salva acest patrimoniu nu au avut rezultatele pe care ni le-am dorit.

Domnule Președinte,

Municipiul Timișoara derulează două programe de sprijin financiar în vederea reabilitării clădirilor istorice, proprietate privată, unul cu susținere financiară din partea Guvernului Germaniei prin KfW – Kreditanstalt fur Wiederaufbau și unul susținut din fondurile bugetului local.

În momentul de față, ambele programe sunt blocate pentru că legislația pe care au fost construite cele două programe este incompletă și necorelată cu restul legislației românești.

Mai concret, programul derulat cu KfW și care este detaliat în materialul anexă se fundamentează pe Legea 422 din 2001 privind protejarea monumentelor istorice și pe Normele Metodologice aprobată de HG 1430/2003. Celălalt program,

conceput și finanțat de Consiliul Local Timișoara se fundamentează pe Legea 153/2011 privind măsuri de creștere a calității arhitectural-ambientale a clădirilor.

Ambele programe sunt blocate în momentul de față pe considerentul că nu există un mecanism financiar detaliat și aprobat de vreun act normativ care să explice modalitatea în care administrația publică locală se poate implica financiar în reabilitarea unor imobile istorice, proprietate privată.

Menționăm faptul că acest principiu există deja în legislația românească și funcționează în cazul reabilitării termice a blocurilor de locuințe. Dacă în cazul reabilitării termice a blocurilor de locuințe s-a creat legislație pentru ca administrația publică locală și centrală să poată interveni financiar, tehnic și estetic, cu atât mai mult este necesară intervenția administrației publice în cazul restaurării unor imobile monument istoric, care prin complexitatea și rigurozitatea lucrărilor necesită expertiza și supravegherea specialiștilor, iar ca nivel al costurilor de proiectare și execuție îl depășește cu mult pe cel de la blocurile de locuințe.

Municipiul Timișoara a avut în toată această perioadă o abordare activă și deschisă, am purtat runde de negocieri cu reprezentanții Ministerului de Finanțe, am propus variante de modificări și completări ale legislației, am organizat întâlniri cu colegii din primăriile municipiilor afectați de aceleași probleme (Arad, Oradea, Cluj), am propus constituirea unui grup de lucru comun cu reprezentanți ai diverselor minister din Guvernul României (Ministerul de Finanțe, Ministerul Culturii, Ministerul Dezvoltării) și reprezentanți ai administrației locale, în vederea găsirii unor soluții legale de deblocare a actualei situații.

Excelență,

Facem apel la experiența dumneavoastră de Primar al Sibiului și îmi permit să vă lansez un exercițiu de imaginație: cum ar fi fost Sibiu astăzi dacă nu avea șansa de a fi în 2007 Capitală Culturală Europeană? Ce ar fi fost astăzi, din Piața Sfatului? Sau, cum ar fi arătat clădirile din Piața Mare? Probabil, am fi parcurs împreună drumul alambicat și birocratic al legislației românești, căutând soluții.

Problema pe care am expus-o în fața dumneavoastră nu este doar problema Timișoarei ci a tuturor orașelor din Transilvania și Banat care au această specificitate: clădirile istorice din centrele orașelor noastre sunt clădiri proprietate privată, cu mai mulți proprietari, având funcțiunea de locuință și

MUNICIPIULUI TIMIȘOARA
DIRECTIA URBANISM

B-dul C.D. Loga nr. 1, 300030 Timișoara, tel/fax +40 256 408460,
e-mail: ciprian.cadariu@primariatm.ro, internet:
www.primariatm.ro

spații comerciale. Acești proprietari și aceste imobile au nevoie de intervenția activă a administrației publice în procesul de reabilitare și conservare.

De aceea ne adresăm Dumneavoastră ca fiind cel care poate aduce pe agenda publică problema clădirilor istorice din aceste orașe ca fiind o problemă de importanță națională. Sute de mii de astfel de imobile din întreaga țară sunt într-o stare de degradare îngrijorătoare, devenind un pericol public atât pentru trecători cât și pentru cei care locuiesc acolo. Din experiența ultimilor ani am învățat că acești proprietari nu au nici cunoștiințele și nici putința de a-și reabilita singuri imobilul monument istoric. Nemaipunând la socoteală obligația noastră de administratori ai orașelor noastre de a ne îngriji de aspectul spațiului public și de exploatarea acestui uriaș potențial turistic și economic pe care îl avem la dispoziție.

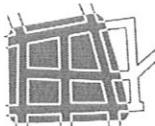
Cu respectul și prețuirea cuvenită,

DAN DIACONU
Viceprimar al Municipiului Timișoara

CIPRIAN SILVIU CĂDARIU
Arhitect Șef

ANEXA 1

În cele ce urmează intenționăm să expunem pe scurt situația unui program de reabilitare urbană destinat Municipiului Timișoara, pe care îl apreciem ca fiind de o importanță deosebită atât din perspectiva faptului că este finanțat de către Guvernul Republicii Federale Germane, prin instituția de creditare Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), cât și din perspectiva scopului pe care și-l propune: reabilitarea clădirilor clasate ca monumente istorice din mai multe cartiere ale Municipiului Timișoara. Astfel, derularea și finalizarea cu succes a acestui program apare ca fiind esențială nu doar pe plan național și local, ci și în planul colaborării între cele două state.

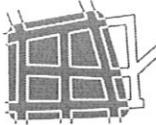
I. Considerente

România este unul dintre statele care se bucură de o moștenire culturală, istorică, arhitecturală și urbanistică bogată, aceasta găsindu-și expresia inclusiv prin numărul impresionant de clădiri clasificate drept monument istoric, construcții a căror însemnatate rezidă nu doar în aportul cultural și istoric, ci și în funcția socio-economică pe care o îndeplinește în prezent. Pe cale de consecință, importanța acestor clădiri și construcții se manifestă nu doar în planul incontestabilei lor valori arhitectural-ambientale, ci și în dimensiunea concretă și actuală a integrării lor într-un ansamblu unitar, organic și funcțional pe care îl reprezintă o comunitate, fie ea urbană sau rurală. Astfel, dacă din punct de vedere vizual, estetic, un monument istoric bine întreținut se integrează în mod coerent în structura urbanistică, creând un efect plăcut privirii și cu evidente beneficii care se transpun în final în economia țării, inclusiv prin valența turistică pe care o dețin, din punct de vedere funcțional menținerea unui imobil într-o stare corespunzătoare constituie un imperativ, permitându-i acestuia să își îndeplinească rolul și scopul propriu în realitatea cotidiană a comunității. Dimpotrivă, un monument istoric căzut în degradare are un efect diametral opus în atingerea acestor

In den nachfolgenden Reihen beabsichtigen wir kurz den Stand eines Programms zur Stadtsanierung Timișoara darzustellen, wobei diesem unseres Erachtens eine besondere Bedeutung beizumessen ist, zum einen da es von der Regierung der Bundesrepublik Deutschland finanziert ist, durch die Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), zum anderen angesichts der Zielsetzung: Sanierung der unter Denkmalschutz gestellten Gebäude in mehreren Stadtteilen der Kreisstadt Timișoara. Somit ist die Abwicklung und erfolgreiche Umsetzung dieses Programms nicht nur auf nationaler und lokaler Ebene wesentlich, sondern auch auf Ebene der Zusammenarbeit der zwei Staaten.

I. Hintergrund

Rumänien ist eines der Länder, das sich an einem reichen kulturellen, historischen, architektonischen und urbanistischen Erbe erfreuen darf, welches einschließlich durch die beeindruckende Anzahl von Bauwerken, die unter Denkmalschutz stehen, zum Ausdruck kommt. Die Bedeutung dieser Gebäude liegt nicht nur in deren kulturellem und geschichtlichem Beitrag, sondern auch in der sozio-ökonomischen Funktion, die sie heute noch erfüllen. Somit zeigt sich die Gewichtigkeit solcher Bauwerke nicht nur auf Ebene ihres unbestrittenen architektonischen Wertes, sondern auch in der konkreten und aktuellen Dimension der Integrierung in ein einheitliches, organisches und funktionelles Ensemble einer städtischen oder ruralen Gemeinschaft. Aus visuellem, ästhetischem Blickpunkt fügt sich ein gut erhaltenes historisches Denkmal kohärent in die urbanistische Struktur ein und schafft zugleich ein angenehmes Bild, mit offensichtlichen Vorteilen, die sich letztendlich auch in der nationalen Wirtschaft bemerkbar machen, nicht zuletzt in Form der touristischen Komponente. Zugleich ermöglicht ein entsprechender Zustand des Denkmals die Wahrung seiner eigenen Rolle und Funktion in der täglichen Realität der Gemeinschaft und stellt somit ein Imperativ dar, wohingegen ein vernachlässigte-

deziderate, putând constitui totodată chiar și un pericol pentru spațiul public și comunitate.

II. Premisele Programului

În mod tradițional sintagma „monument istoric” include situri sau edificii destinate uzului public, de multe ori aflate în proprietatea publică sau privată a statului, respectiv a unităților administrativ-teritoriale, construcții care adăpostesc sedii de instituții sau servesc activităților culturale și educaționale. Există însă numeroase monumente istorice aflate în proprietatea persoanelor de drept privat, atât fizice, cât și juridice – ca de exemplu case de locuit, sedii ale unor companii sau asociații, fundații sau instituții de drept privat – acestea formând prin numărul lor ansambluri de importanță majoră pentru atingerea obiectivelor turistice și urbanistice ale României, în calitate de țară membră a Uniunii Europene.

Obținerea coerentei urbanistice a monumentelor istorice întâmpină însă obstacole care decurg inclusiv din faptul că responsabilitatea finanțieră pentru conservarea acestor structuri vaste, locuite de o populație eterogenă din punct de vedere social și finanțiar, este atribuită practic în principal unor proprietari care de multe ori nu dispun de resursele necesare acoperirii integrale și anticipate a costurilor asociate, dar care în cele mai multe situații au toată disponibilitatea și chiar capacitatea de a face față unei sarcini financiare previzibile, distribuite pe o perioadă de mai mulți ani.

Devin astfel necesare demersuri ale aparatului administrativ pentru obținerea de fonduri destinate reabilitării clădirilor clasate ca monumente istorice – atât a celor cu proprietari de drept privat, cât și a celor aflate în proprietatea persoanelor de drept public, și acestea din urmă întâmpinând de multe ori dificultăți în bugetarea sumelor necesare pentru acoperirea costurilor de conservare și reabilitare a monumentelor istorice.

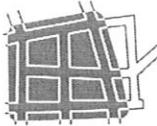
tes Denkmal die gegenteilige Wirkung bei der Erreichung dieser Desiderate darstellt und gleichzeitig auch zu einer Gefahr für den öffentlichen Raum und die Gemeinschaft werden kann.

II. Programmvorauassetzungen

Traditionell umfasst der Begriff „historisches Denkmal“ Standorte oder Bauwerke, die der öffentlichen Nutzung dienen, wobei diese oftmals im öffentlichen oder privaten Eigentum des Staates oder der Verwaltungseinheiten stehen, Gebäude in denen öffentliche Anstalten ihren Sitz haben oder die zu kulturellen oder zu Ausbildungszwecken dienen. Nichtsdestotrotz gehören viele historische Denkmäler zum Eigentum natürlicher oder juristischer Privatpersonen und werden z.B. als Wohngebäude, Unternehmenssitze oder Sitze privater Vereine, Stiftungen oder Anstalten eingesetzt, so dass ihnen angesichts ihrer Anzahl eine wesentliche Rolle bei der Erreichung touristischer und urbanistischer Zielsetzungen Rumäniens als EU-Mitgliedsstaat zukommt.

Die Erreichung einer urbanistischen Kohärenz historischer Denkmäler trifft jedoch auf Hindernisse, einschließlich dadurch, dass die finanzielle Verantwortung für die Erhaltung dieser umfassenden Strukturen, die von einer aus sozialer und finanzieller Sicht heterogenen Bevölkerung bewohnt werden, praktisch vorwiegend den Eigentümern zugeschrieben wird, wobei diese oftmals nicht über die erforderlichen Mittel verfügen, um die damit einhergehenden Kosten zu Gänze im Voraus zu decken, allerdings in den meisten Fällen eine uneingeschränkte Bereitschaft und auch Fähigkeit zeigen, eine sich auf mehrere Jahre erstreckende, absehbare finanzielle Last zu tragen.

Somit werden Bemühungen des Verwaltungsapparates erforderlich, um Geldmittel für die Sanierung historischer Denkmäler zu beschaffen – und das sowohl für Gebäude mit privatrechtlichen Eigentümern, als auch für diejenige, die im Eigentum öffentlich-rechtlicher Personen

III. Scopul și mecanismul Programului

Dintr-o astfel de inițiativă și cu precădere pentru a veni în întâmpinarea acestor proprietari, care înțeleg importanța conservării patrimoniului cultural și sunt totodată dispuși să contribuie efectiv la acest demers, și totodată prin eforturile comune și susținute ale Guvernului Germaniei, Guvernului României și ale Municipiului Timișoara, a rezultat Programul de sprijin finanțier „Reabilitarea monumentelor istorice din cartierele istorice ale Timișoarei”, care face obiectul unui Acord de Împrumut și Finanțare încheiat între KfW Frankfurt pe Main, România (reprezentată de Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de Împrumutator) și Municipiul Timișoara (Agenția de implementare a programului), Acord ratificat de către Parlamentul României prin Legea nr. 229/25.11.2010. Acordul de Împrumut și Finanțare a fost semnat în cadrul stabilit de Acordul între Guvernul Republicii Federale Germania și Guvernul României privind cooperarea finanțieră pentru anul 2006, semnat la București la 24 iulie 2008, ratificat prin Ordonanța de Urgență nr. 171/2008.

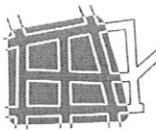
Programul are ca și **principal obiectiv acordarea de către KfW a unui sprijin finanțier în valoare de 5.000.000 de euro Municipiului Timișoara cu scopul exclusiv al reabilitării imobilelor clasate ca monumente istorice – aflate în proprietatea persoanelor de drept privat sau public – din cele trei cartiere istorice ale Timișoarei: Cetate, Iosefin și Fabric. Din cele 5.000.000 de euro, 3.000.000 euro reprezintă un împrumut pe termen de 30 de ani, cu o perioadă de grație de 10 ani și dobândă de 2%, iar 2.000.000 euro reprezintă componenta de grant.**

stehen, wobei letztere auch oftmals mit Schwierigkeiten bei der Erfassung der für die Sanierung und dem Erhalt historischer Denkmäler erforderlichen Beträge konfrontiert werden.

III. Zielsetzung und Mechanismus des Programms

Aus einer solchen Initiative, und vorwiegend zur Unterstützung derjenigen Eigentümer, die sich der Bedeutung des Erhalts des Kulturvermögens bewusst sind, und die zugleich bereit sind, hierzu konkret beizutragen, wie auch durch die vereinten und konstanten Anstrengungen der Deutschen Regierung, der Rumänischen Regierung und der Stadt Timișoara wurde das Programm zur finanziellen Unterstützung „Sanierung historischer Denkmäler aus den historischen Stadtteilen Timișoara“ erarbeitet, welches Gegenstand eines Darlehens- und Finanzierungsvertrags zwischen der KfW Frankfurt am Main, Rumänien (vertreten durch das Finanzministerium, als Darlehensnehmer) und der Stadt Timișoara (als Programmumsetzungsagentur) darstellt. Der Vertrag wurde von dem Rumänischen Parlament durch das Gesetz 229/25.11.2010 ratifiziert. Der Darlehens- und Finanzierungsvertrag kam in dem von dem Abkommen zwischen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland und der Regierung von Rumänien über Finanzielle Zusammenarbeit für das Jahr 2006, unterzeichnet in Bukarest am 24. Juli 2008, ratifiziert durch die Dringlichkeitsverordnung 171/2008, geschaffenen Rahmen zustande.

Das Programm hat als **wesentliche Zielsetzung die Gewährung einer finanziellen Unterstützung in Höhe von 5.000.000 Euro von der KfW an die Stadt Timișoara, mit der ausschließlichen Bestimmung der Sanierung historischer Denkmäler, die im Eigentum privatrechtlicher oder öffentlicher Eigentümer stehen**, aus den drei historischen Stadtteilen in Timișoara: Cetate, Iosefin und Fabric. Aus den 5.000.000 Euro stellen **3.000.000 Euro ein Darlehen auf 30 Jahren, mit einer tilgungsfreien Zeit von 10 Jahren und**

În ceea ce privește monumentele istorice aflate în proprietatea persoanelor de drept privat, Programul vine să întâmpine nevoi dintre cele mai variate ale acestor proprietari, disponând de o componentă de finanțare nerambursabilă (grant), accesibilă persoanelor care fac dovada că nu dispun de venituri pentru a suporta costurile de intervenție asupra imobilelor monumente istorice pe care le au în proprietate, precum și o componentă de finanțare rambursabilă, în condițiile descrise în Program, destinată acelor proprietari, care deși nu dețin întreaga sumă necesară pentru a avansa cheltuielile de reabilitare, pot face dovada că dispun de capacitatea financiară pentru a contribui eșalonat la cheltuielile de reabilitare pe o perioadă de 10 ani.

Conceptul acestui Program a fost dezvoltat în continuarea și după modelul Programului „Sibiu - Capitală Culturală Europeană 2007”, prevăzând însă un mecanism de finanțare parțial diferit, cu scopul final de a permite unui număr cât mai mare de proprietari să acceseze Programul. Astfel acesta implementează un mecanism inovator de utilizare a fondurilor în sistem *revolving*, printr-un cont în care beneficiarii finanțării să vireze contribuția datorată în baza contractului de finanțare, urmând ca aceste sume să fie reutilizate pentru finanțarea altor proiecte în cadrul același Program.

IV. Fundamentarea legală a Programului

Cadrul legislativ generic avut în vedere de părțile Acordului de Împrumut și Finanțare îl constituie în principal **Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice**, care fundamentează posibilitatea sprijinirii proprietarilor de drept privat ai clădirilor

einem Zinssatz von 2% dar und **2.000.000 Euro stellen einen Zuschussanteil dar**. Hinsichtlich der historischen Denkmäler, die im Eigentum privatrechtlicher Personen stehen, soll das Programm ganz unterschiedlichen Bedürfnissen entgegenkommen, und verfügt somit über eine Zuschusskomponente (nicht rückzahlbare Finanzierung), die für Personen bestimmt ist, die nachweislich über keine ausreichenden Einkommen verfügen, um die Sanierungskosten der sich in ihrem Eigentum befindlichen historischen Denkmäler zu tragen, wie auch über eine Komponente in Form rückzahlbarer Finanzierungen, die für Eigentümer bestimmt ist, die zwar nicht den gesamten Betrag der Sanierungskosten im Voraus leisten können, allerdings den Nachweis erbringen, dass sie die finanzielle Fähigkeit haben, um zu den Sanierungskosten über eine Zeitspanne von 10 Jahren beizutragen.

Das Konzept dieses Programms wurde **in Anlehnung an das Model des Programms „Sibiu – Europäische Kulturhauptstadt 2007“ entwickelt**, wobei es ein zum Teil unterschiedliches Finanzierungsmechanismus voraussetzt, welches dazu dienen soll, einer möglichst hohen Anzahl von Eigentümern zu ermöglichen, an dem Programm teilzunehmen. Somit wird hierdurch ein innovatives Mechanismus zur Einsetzung der Mittel im *Revolving*-System umgesetzt, durch Verwendung eines Kontos, auf das die Empfänger der Finanzierung den aufgrund des Finanzierungsvertrags geschuldeten Beitrag leisten, so dass diese Beträge anschließend zur Finanzierung weiterer Projekte im Rahmen desselben Programms eingesetzt werden können.

IV. Gesetzliche Grundlage des Programms

Der allgemeine Rechtsrahmen, der hierbei von den Parteien des Darlehns- und Finanzierungsvertrags berücksichtigt wurde, stellt im Wesentlichen das **Denkmalschutzgesetz 422/2001** dar, welches die Möglichkeit der Unterstützung

declarate monument istoric, **Legea completată prin Hotărârea Guvernului nr. 1430/2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii și Culturii, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna. Totodată se observă faptul că Acordul de Împrumut și Finanțare a fost avizat de Comisia de autorizare a împrumuturilor locale în conformitate cu prevederile art. 61 alin. (4) al Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.

V. Stadiul actual al Programului

Implementarea propriu-zisă a Programului s-a demarat în cursul anului 2011, când Programul a fost prezentat public, fiind totodată informați locuitorii Timișoarei despre posibilitatea de a beneficia de sprijin și asistență din partea Municipiului Timișoara în cadrul acestui Program, în vederea reabilitării imobilelor clasate ca monumente istorice. În paralel au fost inițiate demersurile pentru înscriverea în Program a unor imobile aflate în patrimoniul Municipiului Timișoara, mai precis a clădirii Liceului Teoretic „Nikolaus Lenau”, precum și celei a Colegiului Național „C. D. Loga”.

În luna septembrie 2013, ca urmare a formulării de către Municipiul Timișoara a unei solicitări de deschidere a contului de *revolving* la Trezorerie, esențial pentru derularea Programului în forma intenționată de către inițiatori și convenită de către părțile implicate, Ministerul Finanțelor Publice al României a informat Municipiul Timișoara despre imposibilitatea implementării Programului cu privire la proprietarii privați, tocmai cei care urmau să devină principalii beneficiari ai sprijinului care face obiectul

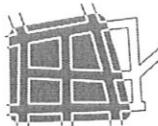
privatrechtlicher Eigentümer der historischen Denkmäler begründet, ein **Gesetz welches durch den Regierungsbeschluss 1430/2003 zur Genehmigung der Methodologischen Normen** über die Umstände, in denen das Ministerium für Kultur, bzw. die lokalen Verwaltungsbehörden bei der Deckung der Kosten mit den Schutzarbeiten und Eingriffen in historische Denkmäler beitragen, wie auch dem Anteil des Beitrags, die Verfahren und Bedingungen, die der Eigentümer, ein anderer als Staat, Stadt oder Gemeinde, erfüllen muss, **ergänzt wurde**.

Zugleich gilt es zu berücksichtigen, dass der Darlehens- und Finanzierungsvertrag von dem Ausschuss für die Genehmigung lokaler Darlehen freigegeben wurde, entsprechend den Bestimmungen des § 61 Abs. (4) des Gesetzes 273/2006 über die die lokalen öffentlichen Finanzen.

V. Aktueller Stand des Programms

Die eigentliche Programmumsetzung wurde im Laufe des Jahres 2011 eingeleitet, als das Programm der Öffentlichkeit vorgestellt wurde, und zugleich die Einwohner der Stadt Timișoara davon in Kenntnis gesetzt wurden, dass Sie die Möglichkeit haben, im Rahmen dieses Programms von der Stadt Timișoara unterstützt und betreut zu werden, zwecks Sanierung der unter Denkmalschutz gestellten Gebäude. Parallel hierzu wurden die erforderlichen Schritte eingeleitet, um im Eigentum der Stadt Timișoara stehende Gebäude, genauer das Lyzeum „Nikolaus Lenau“ und das Lyzeum „C. D. Loga“, in das Programm zu erfassen.

Im Monat September 2013, infolge eines Antrags der Stadt Timișoara auf Einrichtung des *Revolving*-Kontos bei der Staatskasse, ein für das Gelingen des Programms in der von den Initiatoren beabsichtigten und von den Parteien vereinbarten Form wesentliches Konto, hat das Rumänische Finanzministerium die Stadt Timișoara darüber informiert, dass das Programm bezüglich der privaten Eigentümer – eben der Kategorie, die die Hauptbegünstigte der

Acordului de Împrumut și Finanțare. În esență motivele expuse ca fiind **obstacolele în calea aplicării Programului** aşa cum a fost conceput au fost **neîncadrarea lucrărilor de reabilitare efectuate cu privire la monumente istorice aflate în proprietatea unor persoane de drept privat** în conceptul de „**investiție publică de interes local**”, precum și **inexistența unui cadru legal concret care să permită implementarea mecanismului de finanțare** prin avansarea cheltuielilor de reabilitare de către Municipiul Timișoara, din resursele obținute conform Acordului de Împrumut și Finanțare.

Dificultățile de implementare cu care se confruntă în prezent Programul și părțile implicate au un impact negativ vădit atât în plan local, existând riscul afectării capitalului de încredere de care se bucură administrația publică locală din partea populației, dar și în plan național și internațional, decurgând din implicarea instituției de creditare germane KfW în cadrul Programului în calitate de împrumutător și finanțator. Mai mult decât atât **scopul urmărit de către părțile implicate a fost de la bun început cu precădere acela de a veni în sprijinul populației responsabile, care înțelege importanța patrimoniului cultural și se implică în mod activ în conservarea acestuia.** Or tocmai această componentă este în prezent cea mai afectată de dificultățile survenite.

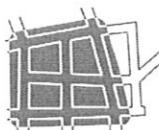
VI. Soluții

În perioada următoare semnalării acestor potențiale obstacole, părțile Acordului de Împrumut și Finanțare au depus eforturi în vederea identificării unei soluții care să permită totuși continuarea Programului în forma în care a fost conceput, în special în contextul în care **acordarea sumelor cu**

durch den Darlehens- und Finanzierungsvertrag gewährten Unterstützung werden sollten – nicht umgesetzt werden kann. Im Wesentlichen wurden als Gründe, die ein Hindernis in der Programumsetzung darstellen, der Umstand, dass die Sanierungsarbeiten an unter Denkmalschutz gestellten Gebäude, die im Eigentum der Privatpersonen stehen, nicht als „öffentliche Investition von lokalem Interesse“ eingestuft werden könnten, wie auch die Abwesenheit eines konkreten gesetzlichen Rahmens, der die Umsetzung des Finanzierungsmechanismus durch Vorauszahlung der Sanierungskosten von der Stadt Timișoara, aus den gemäß dem Darlehens- und Finanzierungsprogramm erhaltenen Quellen, ermöglichen würde. Die Umsetzungsschwierigkeiten, mit denen das Programm und die beteiligten Parteien derzeit konfrontiert werden, haben eine offensichtliche negative Auswirkung sowohl auf lokaler Ebene, da das Vertrauen der Bevölkerung in die lokale Verwaltung dadurch droht, gemindert zu werden, als auch auf nationaler und internationaler Ebene, aufgrund der Mitwirkung der deutschen Kreditanstalt KfW im Programm als Darlehens- und Finanzierungsgeber. Vielmehr war die Zielsetzung der beteiligten Parteien von Anfang an die Unterstützung der verantwortungsvollen Bevölkerung, die sich der Bedeutung des Kulturvermögens bewusst ist und sich aktiv an dessen Erhaltung beteiligt. Eben diese Komponente ist derzeit von den eingetretenen Schwierigkeiten vorrangig betroffen.

VI. Lösungsansätze

Nachdem diese potentiellen Hindernisse verdeutlicht wurden haben die Parteien des Darlehens- und Finanzierungsvertrags die Identifizierung von Lösungen angestrebt, um dennoch das Programm in seiner beabsichtigten Form umzusetzen, insbesondere da die Gewährung der

titlul de împrumut și finanțare trebuie să se realizeze până la finele anului 2015, scop în care trebuie să se asigure funcționalitatea Programului respectiv existența proiectelor individuale și posibilitatea de a le finanța.

Până la data prezentei, în ciuda acestor eforturi, nu s-a identificat o soluție eficientă și acceptată ca fiind viabilă de către toate părțile implicate. **Demersul nostru, în calitate de Agenție de implementare a programului, a fost de a pregăti completarea cadrului legislativ existent,** mai precis a Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr. 422/2001 privind monumentele istorice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1430/2003, pentru a permite funcționarea acestui Program în sensul celor semnalate de către Ministerul Finanțelor Publice, considerând totodată că în privința naturii investiției ca fiind publică de interes local nu pot exista dubii în contextul actualei legiștăii.

Propunerea de modificare a Normelor Metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1430/2003 vine în sprijinul implementării în mod eficient a Programului, inclusiv din perspectiva obligațiilor asumate de către România prin Acordul de Împrumut și Finanțare, de a asigura îndeplinirea tuturor cerințelor legale referitoare la asumarea valabilă a obligațiilor derivând din Acord, și este în spiritul declarației de angajament a părții române față de obiectivele Programului.

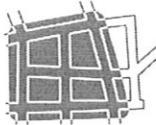
Astfel, inițiativa de modificare legislativă devine un demers gândit să susțină eforturile comune ale celor două Guverne – părți ale Acordului de Împrumut și Finanțare – depuse cu sprijinul Municipiului Timișoara, în consolidarea strategiei de dezvoltare durabilă economico-socială, turistică, urbanistică și culturală, reprezentând o **pârghie menită să deschidă drumuri lipsite de obstacole și altor eventuale inițiative viitoare pentru reabilitarea monumentelor istorice de pe întregul teritoriu al țării**, în cadrul unor

Darlehen und Zuschüsse bis zum Ende des Jahres 2015 erfolgen soll, was die Funktionalität des Programms bzw. das Vorliegen individueller Projekte wie auch die Möglichkeit, diese zu finanzieren, voraussetzt.

Bis zum heutigen Datum konnte allerdings eine effiziente und von allen beteiligten Parteien als realisierbar akzeptierte Lösung trotz dieser Bemühungen nicht identifiziert werden. **Unser Bestreben, als Programmumsetzungsagentur, war die Vorbereitung einer Ergänzung zum bestehenden Rechtsrahmen**, genauer gesagt der Normen zur Umsetzung des Denkmalschutzgesetzes 422/2001, genehmigt durch den Regierungsbeschluss 1430/2003, um die Umsetzbarkeit des Programms, in Anbetracht der Vorgaben des Finanzministeriums, sicherzustellen. Zur selben Zeit wurde davon ausgegangen, dass die Natur der Investition als öffentlich, von lokalem Interesse, angesichts der bestehenden Gesetzgebung außer Frage steht.

Der Vorschlag zur Änderung der Methodologischen Normen, die durch den Regierungsbeschluss 1430/2003 genehmigt wurden, soll die effiziente Programmumsetzung unterstützen, einschließlich im Hinblick auf die Verpflichtung, die Rumänen durch den Darlehens- und Finanzierungsvertrag übernommen hat, und zwar zur Sicherung der Erfüllung sämtlicher gesetzlichen Anforderungen bezüglich der rechtsgültigen Eingehung der Verpflichtungen aus dem Vertrag, und entspricht dem Sinne der Verpflichtungserklärung der rumänischen Seite gegenüber den Programmzielen.

Somit gestaltet sich die Initiative zur gesetzlichen Änderung als ein Vorgehen, welches zur Unterstützung der gemeinsamen Bemühungen der beiden Regierungen – Parteien zum Darlehens- und Finanzierungsvertrag – wie auch der Stadt Timișoara bestimmt ist, und zugleich die Strategie einer nachhaltigen soziökonomischen, touristischen, urbanistischen

Programe similare cu sau inspirate din cel conceput pentru Municipiul Timișoara.

VII. Sprijinul din partea Cancelariei Președintelui

Motivul concret pentru care am apelat la această cale în demersurile noastre de a identifica o soluție viabilă este pentru că **am apreciat că premisele unui interes în soluționarea impasului există la acest nivel, în special dată fiind derularea cu mare succes a Programului „Sibiu – Capitală Culturală Europeană 2007” tocmai de către Președintele României, dl. Klaus Iohannis**, program ce a constituit temeiul și sursa de inspirație pentru Programul destinat Municipiului Timișoara, dar și rolul important și benefic pe care l-a avut Președintele României în consolidarea relațiilor cu Statul German, încă de la preluarea funcției.

În sensul celor expuse anterior, Municipiul Timișoara în calitate de Agentie de implementare a Programului, ar aprecia în mod deosebit **un sprijin venit din partea Cancelariei Președintelui în identificarea demersurilor concrete necesare pentru ca Programul să redevină viabil**, în special în contextul în care din eforturile ultimilor aproape doi ani de la data semnalării pentru prima dată a acestor probleme de către Ministerul Finanțelor Publice a rezultat că impedimentele sunt unele ce țin de cadrul legislativ național actual, partenerii germani având până la acest moment toată disponibilitatea de a sprijini demersurile și eforturile efectuate pe plan local și național, și totodată înțelegerea față de aceste obstacole survenite, tocmai în scopul identificării soluției optime.

und kulturellen Entwicklung konsolidiert, indem es **hindernisfreie Wege für weitere zukünftige Initiativen zur Denkmalsanierung auf dem gesamten Staatsgebiet eröffnet**, im Rahmen vergleichbarer Programme, oder jener, die in Anlehnung an diesem für die Stadt Timișoara erarbeiteten Programm gestaltet werden.

VII. Unterstützung durch das Präsidentenbüro

Die konkrete Begründung der vorliegenden Vorgehensweise im Rahmen unserer Bemühungen um eine realisierbare Lösung ist unsere Annahme, dass **auf dieser Ebene ein Interesse in der Überwindung dieser Hindernisse vorliegt**, insbesondere angesichts der erfolgreichen Umsetzung des Programms „Sibiu – Europäische Kulturhauptstadt 2007“ durch den Präsidenten Rumäniens, Herrn Klaus Iohannis, ein Programm das als Grundlage und Inspirationsquelle für das Programm in Timișoara gedient hat, jedoch auch in **Anbetracht der besonders positiven Rolle des Präsidenten Rumäniens in der Konsolidierung der Beziehungen mit dem Deutschen Staat, bereits seit der Amtsübernahme**.

Dies vorausgeschickt würde die Stadt Timișoara als Programmumsetzungsagentur **die Unterstützung des Präsidentenbüros in der Identifizierung geeigneter Schritte, um die Umsetzbarkeit des Programms wieder herbeizuführen**, besonders schätzen, insbesondere angesichts des Umstands, dass infolge der Bemühungen der letzten fast zwei Jahren seit Erwähnung dieser Hindernisse durch das Finanzministerium festgestellt werden konnte, dass die besagten Hindernisse eben auf die derzeitige Gestaltung des nationalen Rechtsrahmens zurückzuführen sind, unter Beachtung des Umstandes, dass sich die deutschen Partner bis zu diesem Zeitpunkt immer bereit zeigten, die Bemühungen auf nationaler und lokaler Ebene zu unterstützen, und zugleich verständnisvoll gegenüber diesen eingetretenen Hindernissen erschienen, eben im Sinne der Identifizierung einer optimalen

Rămânem în speranță că acest demers al nostru va conduce la identificarea unei soluții concrete și eficiente pentru deblocarea Programului de Reabilitare a Monumentelor Istorice din Municipiul Timișoara și vă asigurăm de întreaga noastră disponibilitate în această privință.

Lösung.

Wir verbleiben in der Hoffnung, dass diese Vorgehensweise zur Identifizierung einer konkreten und effizienten Lösung führen wird, um das Programm zur Sanierung der Denkmäler in der Kreisstadt Timișoara umsetzen zu können, und sind hierzu vollumfänglich verfügbar.

Arhitect Sef al Municipiului Timisoara,
CIPRIAN SILVIU CĂDARIU

Consultant în cadrul Programului KfW,
RUDOLF GRAEF

Sef BRCCI,
Voleta MIHALACHE